

Latwefch u Awisës.

Nr. 52. Zettortdeenâ 26ta Dezembera 1835.

No dabbas leeta h m.

Woi warr finnaht siwjü wezzumu, un no ka warr pasihtzik gaddu winnahm irr. Sinnams, rullös ne stahw rakstüts, tad arri siws wezzumu tik skaidri ne warr finnaht us mehnefi un deenu, ka zilweka gaddus farwâ fri-sibas sihmé. Tatschu dabbas prattigeem irr tahdas skunstigas glahses, kas wissas masas leetas us ko ar schahm skattahs, daudis luhkstoschas reises teelakas rahda, ne ka ihsti irraidas; ar schahdahm wairoshanas glahseym (zaur ko mats tew leekahs tik resns ka stabs) irr us dabbas leetahm ismähziti gudri wihi jau dauds brihnuma leetas pasaule atradduschi; un ar scho glahschu paligu arri dabbuja finnaht siwjü wezzumu.

Prohti to rahda siwjü swihni (spangas, bran-nas). Lai tahdu tikkai schkehrsam puschn greesch, tad redsifkatrâ masas lappinas (plabzenischus) kas weena us ohtru gull, un no ka wissi swihni irr saliki. If gaddus jauna tahda swihna lappina pee wezzahm usmettahs klahnt un ar tahm saang kohpâ, ittin ta fa kohfam if gaddus jauns rinkis paaug, kas to par wainaku ispleesch un resnaku darra. Kä nu balku zaursahgejis no rinkem eekschiwisse kohfa gaddus skaitiht warr, topat rabda tahs salikas lappinas eeksch siwjü swihna, ko ar wairoshanas glahsi it skaidri redseht warr, zik gaddu siwi bijuschi.

Bet no siwim runnadsams präfischu wehl; kam gan siwis wassaras laikä daudreib no uhdens islezz gaisä ka lehkadamas? — Zitti safka, tapehz, ka zittads gaisä buhs, un laiks mittefers. Warr buht; bet daudreib irr pastahwigs, janks, skaidrs gaisä un siwis tomehr lezz. Zitti safka: siwim fahpes, ko tahm tahryi darra, kas tahm widdös irr un kas winnas kohsch. Teesa gan, ka siwim mohkas irr no tahrveem, un warr gan buht, ka par to uhdeni ne rimst un kad stipri fahp gaisä uslezz. — Wehl zits safka, redse-

dams paschâ karstä deenas widdus laikä ka siwis no uhdena islezz ahrâ, safka: to darra tapehz, ka uhdens tahm wissai filts; winnas gribb at-dissinatees gaisä. Ir ta warr buht; un daschadas wainas pee kahdas buhschanas, kam schâ un ta noteek. Bet man dohmaht, patti ihstena waina irr schi, siwis farwu barribu mekle. Sinnama lecta, ka fur uhdens, tur arri dauds muschias, ohdas un daschdaschadi kustoni pulzejahs, kas pahr uhdeni rinkojahs un lustejahs. Jo Saulite gaischi us uhdeni gull un spihd, jo mas tohs redsam. Bet siws no appalisch us augschu skattidama zaur uhdeni, ta jo labbi winnus tad reds; par to arri drohschi pehz win-neem lezz un tohs dabbu, un ta barrojahs ka ween warr.

No ka jehrinsch pasiht farwu mahti, ir dauds simtu orju pulka? — Winsch brehz, un skraida schurp turp un klausahs, jo mahte kad dsurd sawa behrna brehkschanu, tam atbild. Bet ik-weenai aitai sawa bals, zittai rupja, zittai smal-ka, schai stipra, schai sihka, un balsu pulks fajauzahs. Us reis redsam, ka blaudams jeh-rinsch aislezz us farwu mahti. Winsch to pa-siunis pee winnas bals. Weens ohtru atraddis, abbi nu fluss. Nu jehrinsch zellös mesdamees, un no preeka ar astiti wehdinadams peesibschahs labbi pee mahtes, ko schi tam ne leeds, bet mihi dohd. Af, Deewa darbi eeksch radditahm lee-tahm ne ween leeli un brihnischki, bet arri jauki skattoht; par to jau jehrinisch Dahwid's swichti dseed: Dahw. ds. III, 2. Ta kunga darbi irr leeli, tee tohp mekleti no wisseem, kam pee teem labs prahts irr.

Kohdi angstî mahziti safka, ka tannâ jaunâ pasaules dattâ, ko Amerika fauz, bittes no

pascha pîrma galla ne effoht bijuschas, bet kas brihnum leels pulks meschu bittes kas taggad tur atrohnams, no tahn bittehm zehlees, ko Eiropeeri turpu aiswedduschi. Ta ta irr, tad teescham jabrihnahs,zik ahtri tur bittites wairojuschees un isgahschees; jo wehl naw püss-zettortu simtu gaddi, famehr scho leelu pasaules dasku winna püssleelas pasaules juhras atradde, un jau wissas semmes tur bischü pilnas. Tur wehl rohdahs wezzu vezzi meschi no pasaules radibas, ar brihnum leeleem un daschdachadeem kohkeem, kas weetahm dauds juhdsu semmes wehl apfahj, ar leelahm uppehm un boggatahlm plawahm un leijahm, kur wissaukas pukkes un kohku seedi bes finnas. Gaiss tur arridsan silts un bittehm patihkams; par to nu gan tik brihnum tur waislojuschees, ka wissi meschi tur tschumm un kust no bittehm. Kà pee mums, tapat arri tur wissuwairak dsihwo eeksch wezzeem ispuüscheem kohkeem, tad arri tapat ka pee mums, zilweki tur pebz winna darba faldaneem augeem tiiko un kahro, un mihlas bittites aplaupa; jo kur pateesi labba leeta, to wissur proht zeenicht, un pebz tahdas gribbahs. Bet wehl labbaki par muhsu semmes bittinekeem, proht tur Indianeri *) mellekt un paschöd dsilös meschöd atraft to kohku ko bittes sew par mahjahm eetaisjusches; it ar gudru sinnu tahdu weetu ismeddinabami, schee ta darra: kahdâ klijâ weetâ, kur kohki naw, tee uskurr ugguntiu, un uslœk schubnus wirsü, ta kà waska duhmi pavillam zettahs gaisa, bet ugguns to ne aissneimm. Pebz stivra meddus finakka tudal nahk kustonu pulks, un arri meddigas bittites. Nu Indianeris zeeti raugahs un labbi wehrâ

*) Ta sauzam tohs grunts eedishwotajus par wissu Ameriku, ka tehwu tehwi jau to brihd tur dsihja, kad Eiropeeri pîrma reise tur aissnabe. Tee naw melni kà mohru laudis eeksch Aprikas, bet farkan-bruhni sawâ meesa. Pulks no winnaem jau irr kristiti un mahziti un dsihwo labba meera un jaukâ beedribâ sawâs fahdschâs un sawâ wallâ, ar halteem; bet deesgan arri tahou, kas wehl tumfchi pagani, pa-mescheem klentere, un sawâ starpâ breefinigi kaujahs.

leek, us kurre püssi bittes dohdahs smaggi ais-freedamas, kad peekrahwschees ar tihru meddu, ko arridsan turpat turwumâ tihscham nolizjis. Us to paschu püssi zilweks kahdus simtu sohlu arri us preefschu goijis uskurr atkal ug-guntiu, un darra tapat atkal ka paprecksch. Bittes ne leek ilgi gaidiht, bet nahk atkal, un ta arween, lihds famehr zilweks winna mahjas sinn, ko paschas winnam us tahdu wihsi eerah-dijusches. Ta zilweks jebkurre swehru un putnu peewill un pahrspehj ar sawu gudru prahsu. Kad Indianeri dohma, ka bittes wehl ne buhs deesgan meddus fakrahjusches sawâ kohkâ, tad winnas wehl ne aplaupa, bet to atrastu kohku tikkai apsihme ar kahdeem rohbeem, par sawu mantu; un ikweens Indianeris schahdas sihmes gohdam zeen, un muhsham scho kohku ne aisskahrs. Naug teizama buhshana un taisnibas prahs, pee tahdeem nemahziteem zilwekeem, ko par mescha-kaudim sauz, un kurre starpa wehl dauds pagani. Bet kad nu ruddens klah, tad wihrs ne aissmîshs wiss sawu jaunu mantu sanem, un mahjas aissnest, seewai un behrneem par leelu preeku un gahrduuu.

R. S —

P a t e i z i b a.

Nuddeni mehds atdussetees no pawassaras tufschibas un no wassaras puhlina. Woi Tuus ta bijis, mihi awischu lassitaji, ne sinnu. Man ta irr bijis. Wezzais Turris, kas vehrnjâ gaddâ nehsaja awischu keschu, man bij skaidri un gluschi istukschotu keschu astahjis. Te bij behdas pawassari iswilt! Wassarâ puhlina ne truhke. Gribbejam sawu spalwu wilkt sineedami, daschi sinehjahs lihds, bij atkal tahdu kam schee sineekli ne patifke un kas tohs gribbeja greest par launu. Lai nu arri ta buhru bijis, tomehr zerreju, ka ta leeloka dalla muhsu awischu lassitaju to buhs atsinnu ka zibnijamees muhsu lappinas ar tahdahm sinnahm un mahzibahm, dseesmahm un pasakahm, singehm un mihflahm ar tahdeem johkeem un sineekleem is-

puschkoht ko warr lassht ir par laiku kawekli, ir par pamahzischanu. Zerreju wehl, ka ta mihi-
ga valihdsiba kas mums bijusi, zittä gaddä mums
ne kluhs atrauta, bet ka wehl daschä weetä ju-
na peepalihdsiba mums raddisees. Kad dauds
paligä nahk, tad warr avischu apgahdatais buht
ar preeku un ne ar nopuschanu. Kas daudseem
isdarriht weeglis darbs, tas weenam isdarriht
nahk wissai gruhti. Talabb kas Juhs effat
mums valihdsejuschi, ne atraujet mums sawu
paligu, bet peepalihdseet mums spehzigi ir pa-
schä rakstidami, ir jaunus rakstitajus mums pec-
schirdami.

Sirnuigu pateizibu fakkam par sawu mihligu
paligu pee muhsu avischu farakstischanas wez-
zam Biragalles mahzitajam, teem rakstite-
jeem no Nerretas, Birschumuischais, Gehlpils
un Sunnaktes, Dalbu, Meschohntes, Ahrla-
was, Embohnes, Wentespils, Valdohnes un
Saukenes mahzitajeem. Ne aismirstam arci
pateizibu doht teem zeenigeem fungemeem, kas
Wahzu wallodä mums muhsu avischem derri-
gas sinnas irr atlaiduschi; un teem gohdigeem
rakstitajeem F. Zimmermann, Lieenthal, Bie-
ting, Ains Leitan, Külp, Clementz, Ufers,
Purmal, Besgallum un no Dundagas Ernst
Dinsbergim. Lai tas Debbesu Tchws dohd,
ka muhsu avisies tiftu no daudseem par pati-
schana un par svehtibu nahkoscä gaddä lassis-
tas! Jauna gaddä eesahksam avisies eelikt, to
ar preeku un par pamahzischanu lassamu istah-
sischanu no Juhdu semmes, ar ko muhs Mes-
schohntes mahzitais apdahwinajis.

W. Pantenius,

Jelgawas rihta mahzitais un Latweeschu
avischu apgahdatais.

Teesas flub din a schanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic.,
tohp no Schwittenes pagasta teesas wissi tee, kam
kahdas taifnas parradu prassishanas pee ta Schwitte-
nes muischais fainneeka Juggu Zohsta buhtu, las

sawas mahjas nesphehzibas dehl atdemis un par kurra
mantu konkurse spreesta, usaizinati, wisswehlak lihds
2trü Webruar 1836 pee schihs pogasta teesas peeteik-
tees, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps pec-
nemts un saudehs sawu teesu.

Schwittenes pagasta teesa, 2trü Dezember 1835. 3

(L. S.) ††† Maisel Krichjahn, pagasta wezzakais.
(Nr. 44.) E. H. Klapper, pagasta teesas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Behrsmuischais pagasta teesas wissi tee,
kam kahdas taifnas parradu prassishanas pee teem
lihdschinnigeem fainneekaem, prohti: pee ta Spri-
gaulu muischais (Wilhelminenhof) fainneeka Kwehpu
Unfa un ta Meschamuischais (Klein Buschhof) fain-
neeka Midseuu Kaspara, buhtu, par kurra mantu
parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, lihds 1 tu
Janwar 1836, pee sandeschanas sawas prassishanas
pee schihs pagasta teesas peeteiktees.

Krohna Behrsmuischais pagasta teesa, 11tä De-
zember 1835. 3

(L. S.) ††† Kiku Ans, peeshdetais.
(Nr. 789.) H. Müller, pagasta teesas frihvera palig.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Behrsmuischais pagasta teesas wissi
tee, kam kahdas taifnas parradu prassishanas pee ta
Sprigaulu muischais (Wilhelminenhof) fainneeka Pulo-
ku Indrika buhtu, par kurra mantu konkurse spreesta,
usaizinati, lihds 1 tu Janwar 1836, pee sandescha-
nas sawas teesas pee schihs pagasta teesas peeteiktees.

Krohna Behrsmuischais, 16tä Dezember 1835. 2

(L. S.) H. Szille, peeshdetais.
(Nr. 808.) Müller, pagasta teesas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Meschamuischais pagasta teesas wissi
tee, kam taifnas prassishanas pee ta Jaun-Platones
fainneeka Pukstu Samela buhtu, par kurra mantu
schodeen konkurse nospreesta, usfaukt, 8 neddelu star-
pa pee schahs teesas peeteiktees, zittabi neweens wairs
ne taps klaushts.

Krohna Meschamuischais pagasta teesa, 13tä No-
vember 1835. 1

Lohm Gedder, peeshdetais.

G. Paulborn, pagasta teesas frihweris.

No Krohna Behrsmuischas pagasta teesas tohp scheit sinnamu darrihts, ka tas lihdsschinnigß Sprigaulmuischas (Wilhelminenhof) fainneeks Jaun-Kemps Kahrliß, magathnes un muischas parradu dehl 11tä Janwar 1836 wairakfohlitajam pee schihs pagasta teesas deenestä isboulihs taps.

Krohna Behrsmuischas pagasta teesa, 11tä Dezember 1835. 3

(L. S.) ††† Kikku Uus, peeschdetais.

(Nr. 790.) H. Müller, pagasta teesas frihwera paligs.

* * *

Wissi tee, kam labdas tausnas parradu prassishanas pee ta Behrsumuischas fainneeka Weisu Indrika buhtu, par kurre manu konkurse spreesta, tohp usfaulki, lihds 1stu Janwar 1836 ar sawahm prassishanahm pee schihs pagasta teesas peeteiktees, jo wehloki neweens wairs ne taps klausibts.

Behrsumuischas pagasta teesa, 23schä November 1835.

(L. S.) ††† Zaune Wiltum, pagasta wezzakais.

(Nr. 35.) Leonh. Aulerhuff, pagasta teesas frihwelris.

* * *

Tal 16tä Oktober 1835 Blankpeltes Eischertu mahjäas tumsci bebra kehwe 5 gaddus wezza uskliduse. Kam schi kehwe peederetu, tohp zaur scho usaiznahs, lihds 30tu Janwar 1836 pee appaßhralstas pogasta teesas peeteiktees, sawu lehwi paant un to naudu aismakfahrt, kas lehves labbad istehret; jo pehz schi termina ta kehwe pagasta lahdei par labbu taps pahrohta.

Blankpeltes pagasta teesa, 17tä Dezember 1835. 3

††† Zahne Melder, pagasta wezzakais.

(Nr. 111.) D. J. Grün, pagasta teesas frihwelris.

Wissi parradu dewesi ta nomirruscha Schlokkenebes fainneeka Brunelu Fanna Brauer, teek zaur scho usaiginati, lihds gtu Janwar 1836 ar sawahm tausnahm prassishanahm pee schihs pagasta teesas peeteiktees, jo pehz schi termina neweens wairs ne tils pienemts.

Schlokkenebes pagasta teesa, 5tä Dezember 1835. 3
††† Fanni Lohze, pagasta wezzakais.
(Nr. 231.) C. Schabert, pagasta teesas frihwelris.

* * *

Edenes uhdens-fudmallas là arri krohgs, un Welses muischas mobdereschana, taps no Fahneem 1836 lihds Fahneem 1839 us trim gaddeem wairakfohliteem us arrenti isdohti. Kam patiktu scho arrenti usnemt, lai 8tä un 10tä Janwar 1836 per Kuldigas pogasta teesas peeteiktees.

Kuldigas gagasta teesa, 4tä Dezember 1835. 1
(Nr. 5.) S. Billenwitz,
muischas waldischana weeta.

Zittas fluddin a schanas.
Dascha neddela jau irr pagahjuſe un tee tihlli ne teek mekleti, kas no Tittelmindes muischas waldischanas teem irr par kihlu atremti, kam sveijoht ne bij brihw. Za schee sawus kihla eeliktus tihllus ne steigsees iepirk, tad tee wairakfohliteem 25tä Janwar 1836 kihls pahrdohiti. To buhs wehrä nemt.

Tittelminde, 21mä Dezember 1835.
Muischas waldischana.

Neprezzehbt maggars, kas rafsiht un rehknacht probt, melle weetu. Plaschakas sinnas warr dabbuhb pekalleja meistera Dreiera Felgawä, pee ma-seem wahrteem.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs Latveeschu Ulwises ir turpmak lassift, scheit tohp sunnams darrihts, ka tas arri nahkoschä 1836tä gadda taps rafslitas. Maksa, apstellefchana un wissas zittas leetas paliks ka preefschlaikä, bet ka warretu sinnah,zik awihschu lappas buhs lilt rafstös eespeest, tad ifkatrs gohdigs lassitais tohp luhts, Steffenhagen fungam pee laika to usdoht, ka tas pirzeju wahrdus un naudu warretu salassift. Jo tee, kas wehlaki schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par laumu nemt, kad tee tohs pirmajus numerus ne dabbuhb lihds.

Brihw drifke h.

No juhrrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofraht von Braunschweig, grahm, yahrlahkotais.

No. 486.

